LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2025 m. rugsėjo 30 d. Nr. 21RE-
(AG-716/04-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Ingos Morkvėnienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjo A. L. skundą atsakovei Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas A. L. (toliau – pareiškėjas) skunde prašo panaikinti atsakovės Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – Tarnyba) 2025 m. rugpjūčio 7 d. sprendimą Nr. B6-(4.16Mr)-2261 (toliau – Sprendimas) ir įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Paaiškina, kad 2025 m. gegužės 21 d. kreipėsi į Tarnybą dėl pažeistų A. K. teisių įsigyti kokybiškus maisto produktus ir pašvinkusių dešrelių dalinimo pietums. Tarnybos Priežiūros departamento Vilniaus apygardos priežiūros skyriaus vedėja V. B. 2025 m. gegužės 30 d. raštu Nr. S6-(8.10 E)-11940 (toliau – 2025 m. gegužės 30 d. raštas) pateikė informaciją ir atitinkamus siūlymus. Pareiškėjas 2025 m. gegužės 30 d. pateikė skundą Tarnybai, kuriuo prašė pripažinti, kad atsakovės darbuotoja pažeidė jo nekaltumo prezumpciją rengdama 2025 m. gegužės 30 d. raštą, ir siekė, kad būtų pateiktas įsiteisėjęs teismo sprendimas dėl jo veiksmų teisėtumo. Be to, pareiškėjas prašė ištirti dar 2025 m. gegužės 21 d. skunde nurodytas aplinkybes, prašė skirti teisinį išsilavinimą turintį valstybės tarnautoją skundų nagrinėjimui bei pateikti informaciją apie A. R. veiklą įkalinimo įstaigose ir galimus korupcijos atvejus įkalinimo įstaigose. Nepaisant nurodytų aplinkybių, Tarnyba ginčijamu Sprendimu skundo nagrinėjimą nutraukė.

Pareiškėjo nuomone, Tarnyba nepagrįstai atsisako nagrinėti jo nurodytus pažeidimus ir ignoruoja tarptautines sutartis bei Europos Sąjungos teisės aktus. Be to, pareiškėjas abejoja 2025 m. gegužės 30 d. rašto rengusios atsakovės darbuotojos kompetencija, nes ji neturi tinkamo teisinio išsilavinimo pagal Europos Sąjungos normas. Tuo pačiu, jei atsakovė nusprendė nenagrinėti aplinkybių, susijusių su A. K., ji privalėjo nagrinėti tik tas aplinkybes, tiesiogiai susijusias su pareiškėjo pažeistomis teisėmis, nurodytomis 2025 m. gegužės 30 d. skunde.

Pasak pareiškėjo, atsakovė turėjo ginti ir viešąjį interesą, pastebėjusi 2025 m. gegužės 30 d. skunde nurodytus pažeidimus, tačiau to nedarė.

Atsakovė Tarnyba atsiliepime į pareiškėjo skundą jį prašo atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė nurodo, kad pareiškėjas 2025 m. gegužės 30 d. skunde nenurodė jokių savo teisių pažeidimų, o minėjo tik trečio asmens, t. y. A. K., neva, pažeistas teises dėl nekokybiškų apelsinų ir dešrelių. 2025 m. gegužės 30 d. skundu į Tarnybą kreipėsi pareiškėjas, o ne A. K. Pareiškėjas buvo

įpareigotas pateikti dokumentą, kuriuo jam būtų suteikta teisė atstovauti A. K., tačiau per nustatytą terminą nepateikė. Taigi, esant nurodytoms aplinkybėms, pareiškėjo skundo nagrinėjimas buvo nutrauktas.

Teigia, jog pareiškėjui teisės aktais nėra nustatyta išimtinė teisė priimti sprendimus, priskirtus Tarnybos kompetencijai, ir kontroliuoti jos veiklą. Todėl pareiškėjo nurodyti reikalavimai 2025 m. gegužės 30 d. skunde yra teisiškai nepagrįsti.

Pareiškėjas teismui skundžia Sprendimą dėl jo skundo nagrinėjimo nutraukimo, tačiau nenurodo kokius teisės aktų reikalavimus Tarnyba pažeidė. Šiuo atveju, skundas teismui grindžiamas tik deklaratyviais teiginiais ir teismų praktikos citavimu.

Skundas atmestinas

Byloje nagrinėjamas administracinis ginčas dėl Sprendimo, kuriuo Tarnyba pareiškėjo 2025 m. gegužės 30 d. skundo nagrinėjimą nutraukė, teisėtumo.

Remiantis byloje esančia medžiaga nustatyta, kad Tarnybos Priežiūros departamento Vilniaus apygardos priežiūros skyrius 2025 m. gegužės 30 d. raštu pateikė pareiškėjui informaciją. Šiame rašte nurodė, jog Tarnybos Priežiūros departamento Vilniaus apygardos priežiūros skyrius įvertino pareiškėjo 2025 m. gegužės 21 d. pateiktus skundus dėl pažeistų A. K. teisių, susijusių su nekokybišku maistu Vilniaus kalėjime. Taip pat pareiškėjui nurodė, jog pagal Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau – BVK) 41 straipsnį nuteistiesiems draudžiama kreiptis į valstybės institucijas su skundais kitų asmenų vardu, todėl persiųsta informacija nebus tiriama.

Nustatyta, jog pareiškėjas 2025 m. gegužės 30 d. pateikė skundą Tarnybai, prašydamas pripažinti, kad V. B. (rengusi 2025 m. gegužės 30 d. raštą) pažeidė jo nekaltumo prezumpciją 2025 m. gegužės 30 d. rašte, prašė pateikti įsiteisėjusį teismo sprendimą dėl pareiškėjo veiksmų neteisėtumo, ištirti 2025 m. gegužės 21 d. skunde nurodytas aplinkybes, paskirti valstybės tarnautoją su teisiniu išsilavinimu nagrinėti skundus bei nušalinti V. B. nuo šių skundų nagrinėjimo ir patikrinti, ar ji ėmė kyšius iš minėtų įstaigų.

Tarnyba, vadovaudamasi Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 34 punktu ir Skundų dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos veiksmų ir (ar) neveikimo ir administracinių sprendimų teikimo, priėmimo ir nagrinėjimo Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2007 m. spalio 31 įsakymu Nr. B1-790 „Dėl asmenų prašymu ir skundų nagrinėjimo Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje“ (toliau – Tvarkos aprašas) 22 punktu, 2025 m. birželio 20 d. raštu Nr. S6-(8.10 E)-13751 įpareigojo pareiškėją iki 2025 m. liepos 3 d. pateikti skundui išnagrinėti būtiną informaciją, t. y. atstovavimą patvirtinantį dokumentą, kuriuo pareiškėjui yra suteikiama teisė atstovauti Antanui Kondrotui ir jo vardu teikti skundus Tarnybai. Minėtu raštu taip pat informavo pareiškėją, kad, vadovaujantis Taisyklių 34 punktu, skundo nagrinėjimas yra stabdomas, kol pareiškėjas pateiks skundui išnagrinėti būtiną informaciją.

Tarnyba, 2025 m. rugpjūčio 7 d. Sprendimu, vadovaudamasi Taisyklių 34 punktu, nusprendė pareiškėjo skundo nagrinėjimą nutraukti. Tarnyba nustatė, kad pareiškėjas iki nurodytos datos (2025 m. liepos 3 d.) nepateikė atstovavimą patvirtinančio dokumento.

Pareiškėjas su Sprendimu nesutinka, prašo jį panaikinti.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 2 straipsnio 12 dalyje įtvirtinta, jog skundas, tai yra asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti. VAĮ 11 straipsnio 1 dalis nustato, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Taisyklių 34 punkte nurodyta, jog jeigu prašymui ar skundui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai, kuriuos privalo pateikti besikreipiantis asmuo, o institucija tokios informacijos ir dokumentų pati neturi ir gauti negali, per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje

dienos ji kreipiasi į asmenį raštu, prašydama pateikti šią informaciją ir dokumentus, ir praneša, kad prašymo ar skundo nagrinėjimas stabdomas, kol bus pateikta prašymui ar skundui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai, ir gali būti nutrauktas, jeigu asmuo trūkstamų dokumentų nepateiks. Jeigu per institucijos nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, prašymui ar skundui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai negaunami, prašymo ar skundo nagrinėjimas institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu gali būti nutraukiamas ir per 3 darbo dienas nuo institucijos nustatyto termino suėjimo dienos visi asmens institucijai pateikti dokumentų originalai grąžinami asmeniui ir nurodoma grąžinimo priežastis. Institucija pasilieka šių dokumentų kopijas.

Tvarkos aprašo 22 punkte įtvirtinta, jog skundai Tarnybai pateikiami raštu tokiu būdu, kad būtų galimybė identifikuoti skundą teikiantį asmenį ir patikrinti skundo autentiškumą. Skundą pasirašo pareiškėjas ar jo teisėtas atstovas. Elektroninių ryšių priemonėmis pateikiamas skundas turi būti pasirašytas asmens ar jo teisėto atstovo kvalifikuotu elektroniniu parašu, o kai skundas pateikiamas elektroninėmis priemonėmis, skundą pateikiančiam asmeniui užtenka savo asmens tapatybę patvirtinti kitais būdais, jungiantis per nurodytas elektronines priemones (t. y. per elektroninės bankininkystės sistemas ir pan.). Asmuo, tiesiogiai teikiantis skundą Tarnybai pareigūnui ar darbuotojui, savo tapatybei patvirtinti turi pateikti asmens tapatybės dokumentą. Kai skundas teikiamas pašto siunta, turi būti pridėta asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija, išskyrus atvejį, kai teikiama kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašyto skundo kopija. Priėmus skundą nagrinėti, asmens tapatybės dokumento kopija sunaikinama. Tarnyba, gavusi Tvarkos aprašo reikalavimų neatitinkantį skundą, esant galimybei susisiekti su skundą pateikusiu asmeniu jį informuoja apie Tvarkos aprašo reikalavimus ir sudaro sąlygas per 5 darbo dienas Tvarkos apraše nustatyta tvarka pateikti skundą iš naujo ar pateikti trūkstamus dokumentus. Tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta, kad kai skundą paduoda asmens atstovas, jis pateikia atstovavimą patvirtinantį dokumentą ir asmens skundą, atitinkantį Tvarkos aprašo 31 punkte nustatytus reikalavimus.

Taigi, iš nurodyto teisinio reglamentavimo matyti, kad skundą Tarnybai turi teisę pateikti asmenys ar jų teisėti atstovai, kai skundas paduodamas asmens atstovo, turi būti pateikiamas ir atstovavimą patvirtinantis dokumentas. Per nurodytą terminą nepateikus reikiamų dokumentų, skundo nagrinėjimas nutraukiamas.

Bylos medžiaga patvirtina, ir pareiškėjas neginčija, kad, teikdamas Tarnybai 2025 m. gegužės 30 d. skundą, jis nepateikė atstovavimo dokumento, patvirtinančio jo teisę veikti A. K. vardu. Kaip matyti, Tarnyba, vadovaudamasi Taisyklių 34 punktu ir Tvarkos aprašo 22 punktu, 2025 m. birželio 20 d. raštu įpareigojo pareiškėją per nustatytą terminą pateikti atstovavimą patvirtinantį dokumentą. Tačiau pareiškėjas šio įpareigojimo neįvykdė. Be to, tuo pačiu raštu pareiškėjas buvo informuotas ir apie galimas neigiamas teisines pasekmes, t. y. kad skundo nagrinėjimas gali būti nutrauktas, jei iki nustatytos datos nebus pateikta trūkstama informacija. Atsižvelgdama į anksčiau nustatytas aplinkybes, Komisija konstatuoja, kad Tarnyba ginčijamu Sprendimu pagrįstai ir teisėtai nutraukė pareiškėjo 2025 m. gegužės 30 d. skundo nagrinėjimą.

Pareiškėjas skunde nurodo, jog, jei atsakovė nusprendė nenagrinėti aplinkybių, susijusių su A. K., ji privalėjo nagrinėti aplinkybes, tiesiogiai susijusias su pareiškėjo pažeistomis teisėmis, nurodytomis 2025 m. gegužės 30 d. skunde.

Pareiškėjas nedetalizavo kokios konkrečios aplinkybės, jo vertinimu, buvo susijusios su pastarojo galimai pažeistomis teisėmis. Komisija, pasisakydama dėl pareiškėjo nurodytų argumentų, pažymi, kad iš 2025 m. gegužės 30 d. skundo turinio matyti, jog jame dėstomos aplinkybės yra susijusios su pažeistomis A. K. teisėmis dėl nekokybiškų apelsinų bei dešrelių tiekimo. Kitaip tariant, skunde nėra nurodytų aplinkybių, susijusių su paties pareiškėjo galimais teisės pažeidimais. Kaip minėta, ir pats pareiškėjas skunde Komisijai tokių aplinkybių nedetalizavo. Be to, iš Tarnybos Priežiūros departamento Vilniaus apygardos priežiūros skyriaus 2025 m. gegužės 30 d. rašto matyti, kad ir pirminiai skundai, kuriuos pareiškėjas teikė dar 2025 m. gegužės 21 d., buvo susiję su kito asmens – A. K. nurodytais teisių pažeidimais, t. y. konkrečiai, dėl teisės įsigyti kokybiškus maisto produktus bei dėl galimai pašvinkusių dešrelių dalinimo pietums.

Komisijos vertinimu, Tarnyba, išnagrinėjusi pareiškėjo 2025 m. gegužės 30 d. skundą ir priimdama ginčijamą Sprendimą, neturėjo teisinio pagrindo pasisakyti dėl pareiškėjo teisių pažeidimų, nes skundas buvo teikiamas dėl A. K., o ne dėl pareiškėjo galimų teisių pažeidimų.

Komisija nesutinka su pareiškėjo skundo argumentais dėl Tarnybos pareigos ginti viešąjį interesą. Visų pirma, tokio prašymo asmuo Tarnybai nebuvo suformulavęs bei atitinkamai pagrindęs. Komisija pažymi, jog pareiškėjas 2025 m. gegužės 30 d. skundą Tarnybai pateikė kaip fizinis asmuo, todėl, jeigu skundo pateikimu pareiškėjas siekė ginti viešąjį interesą, atkreiptinas dėmesys, kad teisės aktų nustatyta tvarka viešojo intereso gynimas yra pavestas kompetentingoms valstybės institucijoms, turinčioms įstatymu suteiktus įgaliojimus, o fiziniams asmenims tokia teisė nėra suteikta. Duomenų, kad pareiškėjui suteikta teisė ginti viešąjį interesą, nepateikta. Nurodytos abstrakčios aplinkybės nesudaro pagrindo pareiškėjo kreipimąsi vertinti ir kaip kreipimąsi viešajam interesui ginti.

Pareiškėjo teigimu, dėl susiklosčiusios situacijos pati atsakovė turėjo ginti viešąjį interesą.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 46 straipsnio 5 dalyje yra įtvirtinta valstybės pareiga ginti vartotojų interesus. Ši konstitucinė nuostata suponuoja tai, kad įstatymais ir kitais teisės aktais turi būti nustatytos įvairios vartotojų interesų gynimo priemonės, kad valstybės institucijos turi kontroliuoti, kaip ūkio subjektai laikosi įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytų reikalavimų. Vykdant nurodytus įpareigojimus įstatymų leidėjas Lietuvos Respublikos maisto įstatymo (toliau – Maisto įstatymas) 11 straipsnio 1 dalyje nustatė, kad valstybinę maisto kontrolę atlieka įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka Vyriausybės įsteigta maisto kontrolės institucija – Tarnyba. To paties straipsnio 11 straipsnio 2 dalyje numatė, jog Vyriausybės įstaiga Tarnyba tikrina, kad maistas, skirtas tiek vidaus rinkai, tiek eksportui, būtų saugus, tinkamai paženklintas, nepažeistų vartotojų interesų ir atitiktų šio įstatymo bei kitų teisės aktų reikalavimus. Kontrolė atliekama laikantis principo, kad maisto sauga žmonių sveikatai yra besąlyginis prioritetas. Maisto įstatymo 11 straipsnio 6 dalis įtvirtina, jog, nustačiusi šio įstatymo ar kitų teisės aktų pažeidimus, Vyriausybės įstaiga Tarnyba taiko teikimo į rinką ribojimo ir (ar) kitas įstatymų nustatytas priemones. Nurodytos nuostatos apibrėžia valstybinės maisto kontrolės procedūrą. Minėtame įstatyme nėra nuostatų detalizuojančių viešojo intereso gynimo procedūrą.

Taigi, aukščiau nurodytas teisinis reguliavimas patvirtina, kad Tarnyba viešąjį interesą gali ginti jos kompetencijai priskirtose srityse, t. y. vykdydama maisto saugos kontrolę ir užtikrindama, jog maistas skirtas tiek vidaus rinkai, tiek eksportui atitiktų teisės aktų reikalavimus. Tačiau atsakovas turi teisę spręsti dėl kreipimosi į teismą ar į prokuratūrą teisės aktuose nustatyta tvarka dėl viešojo intereso gynimo realizavimo.

Kaip jau buvo minėta, pareiškėjo 2025 m. gegužės 30 d. skunde Tarnybai nurodytos aplinkybės susijusios ne su jo paties, o su kito asmens galimai pažeistomis teisėmis įkalinimo įstaigoje dėl maisto kokybės. Skundas buvo pateiktas kito asmens vardu, tačiau pareiškėjas nepateikė jokių dokumentų, patvirtinančių jo teisę veikti šio asmens vardu. Be to, nors Tarnybai teisės aktų nustatyta tvarka yra pavesta vykdyti jos kompetencijai priskirtų sričių valstybinę priežiūrą ir tam tikrais atvejais ginti viešąjį interesą, tačiau tai savaime nereiškia, kad kiekvienas paduotas skundas dėl asmenų nurodytų pažeidimų automatiškai suponuoja viešojo intereso pažeidimą ar Tarnybos pareigą kreiptis į kompetentingas institucijas. Komisijos nuomone, pareiškėjas nenurodė jokių priežasčių, dėl kurių Tarnyba turėjo vertinti skunde nurodytas aplinkybes kaip galimą viešojo intereso pažeidimą. Tokių aplinkybių vertinimas nebuvo pateiktas ir 2025 m. gegužės 30 d. skunde.

Kitos pareiškėjo skunde nurodytos aplinkybės neturi teisinės reikšmės bylos baigčiai ir dėl jų Komisija plačiau nepasisakys.

Komisija, atsižvelgdama į anksčiau išdėstytas aplinkybes bei taikytiną teisinį reglamentavimą, prieina prie išvados, kad Tarnybos skundžiamas sprendimas, kuriuo pareiškėjo 2025 m. gegužės 30 d. skundo nagrinėjimas buvo nutrauktas, yra teisėtas ir pagrįstas, todėl nėra pagrindo jį naikinti pareiškėjo skunde išdėstytais argumentais, o taip pat įpareigoti priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo A. L. skundą atmesti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė